

от време бедност, отколкото това позволява изследването, основаващо се на текущия доход. По същество тези показатели са част от множеството показатели за измерване на бедността и, разглеждани като цяло, са елемент на системата от социални показатели.

При определяне набора от позиции, необходими за получаването на показателите за състояние на лишение, изследователят трябва да се съобрази със следните важни постановки:

1. Наборът от позиции да бъде „културно независим“ в два аспекта, а именно: да бъде валиден в страни с различна култура и да бъде приложим към всички групи и подгрупи от населението на дадена страна. Практически това означава да се елиминира зависимостта на показателите за състоянието на лишение, засягащи отделни слоеве от населението на страната (в която се провежда подобно наблюдение), от редица обективни фактори като климатични особености, традиции, обичаи, специфики на икономическата система и обществените отношения.

2. Селектираните позиции да не се променят за продължителен период от време, което предопределя коректността на динамичните редове от данни. Същевременно трябва да се има предвид обстоятелството, че значението на променливите, отразяващи състоянието на лишение, се променя във времето под влияние на икономическото развитие и технологичните промени. Така например заложен в дадено изследване позиции за притежанието на определени вещи за дълготрайна употреба след време ще бъдат демодирани и непотребяеми, докато други вещи, които сега са непознати или поне не широко разпространени, ще станат неотменима част от бита на домакинствата в бъдеще.

3. Избраните позиции за състоянието на лишение, разглеждани като потребности, да изключват в максимална степен субективността на респондентите, т.е. преднамереното им желание да бъдат считани от обществото за лишени. Важно е в този контекст да се прави разлика между въпроси, които са „субективни“ в две отношения:

- въпроси, чрез които се цели респондентът да отчете максимално точно реалната ситуация, в която се намира, или такива, при които отговорът може да бъде повлиян от чувствата и личното мнение;

- въпроси, чрез които се пита директно за персоналното равнище на задоволство от ситуацията, без да е необходимо респондентът да я описва подробно.

Очевидно е, че при избора на позиции, които се разглеждат като „потребнос-